

Carex colchica

Ölandsstarr

Klass: Liliopsida (enhjärtbladiga blomväxter), **Ordning:** Poales (gräsordningen), **Familj:** Cyperaceae (halvgräs), **Släkte:** *Carex* (starrar), **Art:** *Carex colchica* - ölandsstarr J. Gay **Synonymer:** *Carex ligerica* J. Gay

Kännetecken

Ett ganska spensligt halvgräs med flera sinsemellan lika ax i toppen. Stråna är slaka, oftast bågböjda, och trubbkantiga. De utgår från en krypande jordstam och växer därför i rad. Axsamlingen innehåller 4–7 ax; de flesta av dessa har honblommor överst och många hanblommor underst (ger åtminstone toppaxet ett strutliknande utseende). Fröna mognar i juli och sprids med hjälp av vind och regn. Den mesta förökningen sker emellertid vegetativt från jordstammen. Avståndet mellan nya skott kan ibland vara så kort att växten förefaller tuvad. Ölandsstarr kan förväxlas med sandstarr *Carex arenaria*, som är vanligare. Denna har dock i regel hanblommor överst (enstaka hanblommor kan finnas nederst i axet) och honblommor underst i varje ax. Artskiljande karaktärer är också ölandsstarrrens mera spensliga utseende med mer upprätta och smalare blad.

Utbredning och status

Ölandsstarr har sin svenska huvudförekomst på Öland, där den främst förekommer på den sydvästra delen och på östra sidans sandmarker från Bredsättra till Ås. Därutöver har den påträffats på en lokal i sydvästra Skåne, två (närbelägna) i östra Blekinge och en på Gotland. I Norden förekommer arten även sällsynt på nordvästra Själland och Bornholm. Världsutbredningen är europeisk och går från Frankrike över Nordtyskland österut till Ryssland. Tyngdpunkten ligger längs kusterna vid Nordsjön och Östersjön samt utmed de större floderna.

Ekologi

Ölandsstarr växer på urlakade hedar på näringsfattig sand med ett tunt humuslager. På Öland kan den också påträffas på sandiga ödeåkrar, i sandstäpp och sandtag, i unga tallplanteringar och längs vägrenar. Gemensamt för de flesta lokalerna är att marken rörts om till följd av markbearbetning eller tramp av betesdjur.

Hot

Lokaler med ölandsstarr kan vara hotade av sand- och grustäkt. Det starka kulturberoendet och bundenheten till måttligt störd mark gör att arten på lång sikt missgynnas av upphört bete.

Åtgärder

Växtplatser för arten bör skyddas mot täktverksamhet. Pågående betesdrift bör understödjas.

Övrigt

Hybriden med sandstarr uppges förekomma ofta och anses vara fullt fertil. Utländska namn – NO: Ölandsstorr, DK: Skrænt-Star.

Litteratur

- Kraft, J. 1987. *Falsterbohalvöns flora. Växterna vid kusten mellan Malmö och Trelleborg*. Lund.
- Mattiasson, G. 1974. Sandstäpp. Vegetation, dynamik och skötsel. *Meddn. fr. avd. f. Ekologisk Botanik, Lunds Univ.* 2,4.
- Sterner, R. 1922. The continental element in the flora of south Sweden. *Geografiska Annaler* 1922: 221–444.
- Sterner, R. 1986. *Ölands kärnväxtflora*. 2:a rev. uppl. utgiven av Åke Lundqvist. Stockholm.
- Wüinstedt, K. 1945. Cyperaceernes Udbredelse i Danmark II. Caricoideae. *Bot. Tidsskr.* 47. 143–244.

Författare

Olof Johansson 1992. ©ArtDatabanken, SLU 2007.